

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 505

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları
(1/819)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/819 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Gerekçesi4

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu5

• Dışişleri Komisyonu Raporu8

• Tasarı Metni10

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin10

• Mutabakat Zaptı Metni11

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-824-4429

6/8/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 22/7/2013 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/819)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

Ülkemizin Afrika açılım stratejisi kapsamında; Türkiye ile Kamerun arasında enerji ve hidrokarbonlar alanlarında işbirliğinin karşılıklı iki ülkenin menfaati temelinde geliştirilmesi amacıyla; 26 Mart 2013 tarihinde Ankara'da, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı" Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner YILDIZ ile Kamerun Cumhuriyeti Su Kaynakları ve Enerji Bakanı M. Basile ATANGANA KOUNA tarafından imzalanmıştır.

Ülkedeki petrol üretimi Kamerun Cumhuriyeti ekonomisini ayakta tutan gelir kaynağı olup petrol, doğal gaz, maden kaynaklarıyla önemli bir potansiyele sahiptir. Doğalgaz rezervinin 500 milyar metreküp (kanıtlanmış ve tahmin edilen) olduğu kaydedilmektedir.

Söz konusu Mutabakat Zaptı ile her iki ülkede hidrokarbonlar, elektrik, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji alanlarında işbirliğinin geliştirilmesi hedeflenmekte, bu hedefler doğrultusunda, her iki ülkede ve üçüncü ülkelerde, ilgili şirketlerinin enerji ve hidrokarbonlar sektörüne yatırım yapmaları, hidrokarbon altyapısı ve politikalarının geliştirilmesi, petrol türevlerinin depolanması, pazarlanması, taşınması ve dağıtımı, elektrik tesislerinin inşası, yönetimi, elektrik iletimi konularında ortak projelerin tespit edilmesi ve geliştirilmesini kapsamaktadır.

Ayrıca, Mutabakat Zaptında belirtilen müşterek işbirliği planlarının gerçekleştirilmesi için bir Enerji Çalışma Grubunun kurulması kararlaştırılmıştır.

Orta Afrika ülkeleri arasında stratejik bir konuma ve yer altı - üstü kaynaklarına sahip olan ve istikrarlı bir görünüm çizen Kamerun Cumhuriyeti ile ülkemiz arasında enerji ve hidrokarbonlar alanında işbirliği geliştirilmesinde yarar görülmekte olup, sözkonusu Mutabakat Zaptı ile bu işbirliğinin somut projeler haline getirilmesi sağlanmış olacaktır.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

Esas No: 1/819

31/10/2013

Karar No: 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca, 6/8/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 1/10/2013 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna ve tali komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/819 esas numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı"; Komisyonumuzun 31/10/2013 tarihinde Dışişleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı 35 inci Birleşiminde incelenip görüşülmüştür.

Sahra Altı Afrika'da yer alan Kamerun Cumhuriyeti'nin ekonomisinin en önemli gelir kaynağı petrol üretimidir. Bunun yanında ülke doğalgaz ve maden kaynakları bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Kanıtlanmış ve tahmin edilen doğalgaz rezervinin 500 milyar metreküp olduğu kaydedilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı 26/3/2013 tarihinde imzalanmıştır. Mutabakat Zaptı incelendiğinde;

- Enerji ve hidrokarbonlar alanında ikili işbirliğini destekleyip teşvik etmek suretiyle taraflar arasında kurumsal işbirliğinin artırılmasının,
- Hidrokarbonlar, elektrik, hidroelektrik, enerji santralleri ve termik enerji santralleri dahil olmak üzere enerji kaynakları alanında projeler ve işbirliğinin geliştirilmesinin,
- Petrol türevlerinin depolanması, pazarlanması, taşınması ve dağıtımının; petrol ve gaz altyapılarının inşası ve bakımı; elektrik tesislerinin inşası, yönetimi ve elektrik iletimi konusunda taraflar ve üçüncü taraflar arasında ortak projelerin tespit edilmesinin ve geliştirilmesinin,

• Hidrokarbon politikalarının geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumlu politika belirleyicilerin ve teknik uzmanların karşılıklı ziyaretlerinin,

• Her iki tarafın kaynak sanayisine yatırım çekmek amacıyla çalıştay, konferans ve sergilere müşterek katılım sağlanmasının,

• Yenilenebilir enerji alanında araştırma geliştirme, elektrik alanında sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun hafifletilmesi ile enerji verimliliği alanında projeler geliştirilmesinin,

• Müşterek işbirliği planlarının geliştirilmesi ve diğer hükümler uyarınca belirlenen alanlarda gerçekleştirilecek çalışmaların uygulanması ve analizi amacıyla bir "enerji çalışma grubunun" oluşturulmasının,

• Tarafların ilgili şirketlerinin her iki ülkede ve üçüncü ülkelerde enerji ve hidrokarbonlar sektörüne yatırım yapmalarını teşvik etmesinin,

• Tarafların Mutabakat zaptı kapsamında transfer edilecek veya oluşturulacak fikri mülkiyet haklarının etkin şekilde korunmasının,

öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda İhtüzüğün 23 üncü maddesi hükmü uyarınca alınan karar gereğince, Tasarı'nın geneli üzerinde görüşme yapılmasına karar verilmiş ve Tasarı'nın geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

➤ Kamerun Cumhuriyeti ile yapılan anlaşma ile Türkiye'nin özellikle doğal gaz ve maden kaynaklarıyla ilgili olarak kazanacağı bir işbirliği anlaşmasının yapıldığı,

➤ Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte bürokrat ve özel sektör katılımı ile "enerji çalışma grubu"nın oluşturulacağı,

➤ Kamerun'daki petrol, doğal gaz kaynaklarının TPAO ve MTA marifetiyle araştırılması ve geliştirilmesi ile bir kısmının Ülkemize varlık olarak kazandırılması konusunda anlaşmanın onaylanması ile gerekli çalışmalar hızla yürütüleceği

ifade edilmiştir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde Anlaşma'nın onaylanmasının iki ülke arasındaki işbirliğini güçlendireceği mülâhazası ile Tasarı'nın olumlu görüş ile esas komisyona bildirilmesi kabul edilmiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Nihat Zeybekci</i>	<i>Hüseyin Üzülmaz</i>	<i>İbrahim Halil Mazıcıoğlu</i>
Denizli	Konya	Gaziantep
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mustafa Öztürk</i>	<i>Ümit Özgümiş</i>	<i>Bahattin Şeker</i>
Bursa	Adana	Bilecik
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Ercoşkun</i>	<i>Hüseyin Filiz</i>	<i>Mehmet Galip Ensarioğlu</i>
Bolu	Çankırı	Diyarbakır

Üye	Üye	Üye
<i>Kemal Değirmendereli</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Orhan Karasayar</i>
Edirne	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Külünk</i>	<i>Osman Boyraz</i>	<i>Ünal Kacır</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Erdal Aksünger</i>	<i>Mehmet Ali Susam</i>	<i>Soner Aksoy</i>
İzmir	İzmir	Kütahya
Üye	Üye	Üye
<i>Alim Işık</i>	<i>Hasan Ören</i>	<i>Ahmet Erdal Feralan</i>
Kütahya	Manisa	Nevşehir
Üye	Üye	
<i>Ömer Selvi</i>	<i>Özlem Yemişçi</i>	
Niğde	Tekirdağ	

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No: 1/819

15/11/2013

Karar No: 387

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 6/8/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 1/10/2013 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 6/11/2013 tarihli 65 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tali Komisyon Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, 31/10/2013 tarihli toplantısında Tasarının geneli üzerinde görüşme yapmış ve raporunu olumlu görüşle Komisyonumuza gönderilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştur.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarının, ülkemizin Afrika açılım stratejisi kapsamında tarafların karşılıklı çıkarları doğrultusunda enerji ve hidrokarbonlar alanlarındaki işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla 26 Mart 2013 tarihinde Ankara'da imzalanan Mutabakat Zaptının onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Orta Afrika ülkeleri arasında stratejik bir konuma sahip olan Kamerun'un aynı zamanda zengin petrol, doğal gaz ve maden kaynaklarına sahip olduğu, 500 milyar metreküp kanıtlanmış doğal gaz rezervleri olduğu,

Mutabakat Zaptı ile hidrokarbonlar, elektrik, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji alanlarında iş birliği planlarının gerçekleştirilmesi için bir enerji çalışma grubu kurulmasının da öngörüldüğü,

Kamerun'da doğal gazın sıvılaştırılması ve ihracı için gerekli tesislerin kurulması konusunda çalışmaların devam etmekte olduğu,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili İsmail Safi, Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan ve Samsun Milletvekili Akif Çağatay Kılıç Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Muhammed Çetin</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Emrullah İşler</i>
Mardin	Aksaray	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i>	<i>Refik Eryılmaz</i>	<i>Sinan Oğan</i>
Ankara	Hatay	Iğdır
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Haydar Öner</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Harun Karaca</i>
Isparta	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Taney Korutürk</i>	<i>İsmail Safi</i>	<i>Faik Tunay</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Rıfat Sait</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>İdris Bal</i>
İzmir	Kırşehir	Kütahya
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Erol Dora</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Akif Çağatay Kılıç</i>
Mardin	Rize	Samsun
		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>Burhan Kayatürk</i>	
	Van	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAMERUN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ VE HİDROKARBONLAR ALANLARINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAY- LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 26 Mart 2013 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAMERUN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ VE HİDROKARBONLAR ALANLARINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAY- LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı

E. Bağış

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı

Ö. Çelik

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

S. Kılıç

İçişleri Bakanı

M. Güler

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

M. Z. Çağlayan

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KAMERUN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ENERJİ VE HİDROKARBONLAR ALANLARINDA İŞBİRLİĞİNE
İLİŞKİN
MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle tek tek “**Taraf**” ve birlikte “**Taraflar**” olarak adlandırılacak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti;

İki ülke arasında mevcut olan yakın ve dostane ilişkileri **DİKKATE ALARAK**;

Taraflardan her birinin ilgili uluslararası yükümlülüklerine **SAYGI GÖSTEREREK**;

İki ülke arasında enerji ve hidrokarbonlar sektörlerindeki mevcut işbirliğini **KABUL EDEREK**;

Enerji ve hidrokarbonlar alanlarındaki bu işbirliğini hakkaniyet, karşılıklı saygı ve müşterek menfaatler ilkeleri temelinde güçlendirmeyi **ARZU EDEREK**;

Enerji ve hidrokarbonlar alanlarında ikili işbirliğini destekleyip teşvik etmek üzere Taraflar arasında kurumsal bir işbirliği ilişkisi için temel oluşturmayı **ARZU EDEREK**;

aşağıdaki hususlar üzerinde **ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR**:

MADDE 1
AMAÇ

1. İşbu Mutabakat Zaptının amacı, Tarafların uzmanlıklarını ve gelişim ihtiyaçlarını hesaba katarak, Taraflar arasında enerji ve hidrokarbonlar alanlarında işbirliğinin karşılıklı anlayış temelinde geliştirilmesini teşvik etmektir.

MADDE 2
YETKİLİ MERCİLER

1. Taraflar, işbu Mutabakat Zaptı’nın uygulanması amacıyla aşağıdaki yetkili mercileri görevlendirmiştir:

- (a) Türkiye Cumhuriyeti tarafında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı;
- (b) Kamerun Cumhuriyeti tarafında ise Su Kaynakları ve Enerji Bakanlığı.

2. Yetkili Merciler aşağıdaki hususlardan sorumlu olacaktır:

- (a) program ve projelerin belirlenmesi;
- (b) İşbu Mutabakat Zaptı’nın uygulanmasına ilişkin ilerlemelerin gözden geçirilmesi ve rapor olarak Taraflara sunulması;
- (c) Program veya projelerin değerlendirilmesi ve sonuç ve tavsiyelerin Taraflara rapor edilmesi;

MADDE 3 İŞBİRLİĞİ ALANLARI

1. Taraflar, aşağıda sıralanan yollarla, hidrokarbonlar, elektrik, hidroelektrik enerji santralleri ve termik enerji santralleri dahil olmak üzere enerji kaynakları alanında projeler ve işbirliği geliştirmeyi teşvik etme niyetindedirler:

(a) Taraflar ve üçüncü taraflar arasında aşağıdaki alanlarda ortak projelerin tespit edilmesi ve geliştirilmesi;

- (i) petrol türevlerinin depolanması, pazarlanması, taşınması ve dağıtımı
- (ii) petrol altyapılarının inşası ve bakımı;
- (iii) gaz altyapılarının inşası ve bakımı ile gaz teknolojilerinin uygulanması ve
- (iv) elektrik tesislerinin inşası, yönetimi ve elektrik iletimi

(b) hidrokarbonlar politikalarının geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumlu politika belirleyiciler ve teknik uzmanların karşılıklı ziyaretleri;

(c) Her iki Tarafın uzmanları için hidrokarbonlar, hidroelektrik enerji santralleri ve termik enerji santralleri sanayisinde ihtisas eğitim kurslarının teşvik edilmesi;

(d) Her iki Tarafın kaynak sanayisine yatırım çekmek amaçlı çalıştay, konferans ve sergilere müşterek katılım;

(e) Aşağıdaki hususlarda yenilenebilir enerji alanında projeler geliştirilmesi;

- (i) araştırma ve geliştirme;
- (ii) elektrik alanında sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun hafifletilmesi;
- (iii) enerji verimliliği.

2. Taraflar, işbu Mutabakat Zaptı kapsamında işbirliğinin bir parçası olarak taahhüt altına alınan herhangi bir program veya projenin içeriği ve uygulanmasına ilişkin koşullar üzerinde ayrı bir anlaşmayla mutabakata varacaktır.

MADDE 4 ÇALIŞMA GRUBU

1. Taraflar, müşterek işbirliği planlarının gerçekleştirilmesi ve ayrıca işbu Mutabakat Zaptı'nın 3. Maddesinde belirtilen alanlarda gerçekleştirilecek çalışmaların uygulanması ve analizi amacıyla, uygun olduğunda, bir çalışma grubu (bundan böyle "**Enerji Çalışma Grubu**") olarak anılacaktır) tesis edeceklerdir.

2. Enerji Çalışma Grubunun toplantılarının gündemi, yeri ve zamanı hakkında Taraflar karşılıklı mutabakat sağlayacaklardır.

MADDE 5 YATIRIM

1. Taraflar, enerji ve hidrokarbonlar alanlarında kamu ve özel sektör yatırımcıları için çok sayıda potansiyel yatırım alanı olduğu hususunda hemfikirdirler.

2. Taraflar, ilgili şirketlerini her iki ülkede ve üçüncü ülkelerde enerji ve hidrokarbonlar sektörlerine yatırım yapmaları için teşvik edeceklerdir.

MADDE 6 HARCAMALAR

1. Taraflar, her bir Tarafın ülkesinde geçerli ilgili mevzuatı ve bu hedef için tahsis edilen fonlar çerçevesinde işbirliği yapacaklardır.

2. Taraflar, üzerinde mutabık kalınan alanlarda, seyahat masrafları uzmanı gönderen Tarafca karşılanacak şekilde uzman değişimi sağlayacaklardır.

MADDE 7 RAPORLARIN YAYINLANMASI VE GİZLİLİK

1. İşbu Mutabakat Zaptı kapsamında yürütülen işbirliğine ilişkin spesifik programların henüz kamu malı olmayan ürün veya sonuçları Taraflarca gizli tutulacaktır.

2. Taraflardan biri, sonuçları üçüncü bir tarafla paylaşmak isterse, önceden diğer Tarafın yazılı olurluğunu alacaktır.

3. İşbu Mutabakat Zaptı kapsamında yürütülen işbirliğine ilişkin spesifik programların ürün ve sonuçları, ancak Tarafların yazılı rızasıyla yayınlanabilir.

MADDE 8 İHTİLAFLARIN HALLİ

1. İki Taraf arasında, işbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanması, uygulanması veya yürütülmesinden doğan herhangi bir ihtilaf, Taraflar arasında diplomatik yollardan yapılacak istişareler ve müzakereler yoluyla dostane biçimde çözümlenecektir.

MADDE 9 DEĞİŞİKLİK

1. İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla, herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Mutabakat Zaptı'nın 12. Maddesi'nin 1. paragrafında düzenlenen hukuki prosedür uyarınca yürürlüğe girecektir.

MADDE 10 İHBARNAMELER

1. İşbu Mutabakat Zaptı'na ilişkin herhangi bir ihbarname diplomatik yollardan iletilecektir.

MADDE 11
FİKRİ MÜLKİYET

1. Taraflar, ilgili ulusal mevzuatları ve Türkiye-Cumhuriyeti'nin ve/veya Kamerun Cumhuriyeti'nin taraf oldukları uluslararası antlaşmalar uyarınca, işbu Mutabakat Zaptı kapsamında transfer edilecek veya oluşturulacak fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlayacaktır. İşbu Mutabakat Zaptı amaçları kapsamındaki fikri mülkiyet, 14 Temmuz 1967 tarihinde Stokholm'de imzalanan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün Kurulmasına dair Sözleşmenin 2. maddesinde belirtilen anlamı taşıyacaktır.

MADDE 12
YÜRÜRLÜĞE GİRME, SÜRE VE SONLANDIRMA

1. İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli olan kendi iç yasal usullerinin tamamlandığını diplomatik yollarla bir diğerine yaptıkları son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Mutabakat Zaptı, beş yıl süre ile yürürlükte kalacak ve Taraflardan biri diğerine Zaptın sona erme tarihinden 30 gün öncesinde diplomatik kanallar aracılığıyla yazılı olarak Mutabakat Zaptı'nı sonlandırma niyetini bildirmediği takdirde takip eden 5 yıllık süreler boyunca otomatik olarak yenilenecektir.

3. İşbu Mutabakat Zaptı sonlandırıldığında, işbu Mutabakat Zaptı'nın veya işbu Mutabakat Zaptı uyarınca Taraflarca yürürlüğe konulan herhangi bir anlaşmanın hükümleri, işbu Mutabakat Zaptı çerçevesinde üstlenilmiş veya başlatılmış herhangi bir mevcut veya sona ermemiş yükümlülük veya programa hükmetmeye devam edecektir. Bir önceki cümlede belirtilen yükümlülükler veya programlar tamamlanincaya kadar bu tür yükümlülükler veya programlar, işbu Mutabakat Zaptı hala yürürlükteymiş gibi devam ettirilecektir.

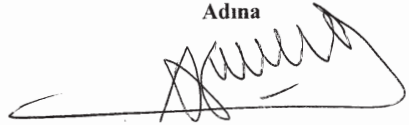
İşbu Mutabakat Zaptı, **YUKARIDAKİ HUSUSLAR MUVACEHESİNDE**, ilgili Hükümetlerin bu konuda tam yetkili temsilcileri tarafından, Ankara'da 26 Mart 2013 tarihinde her biri aynı derecede geçerli olmak üzere iki asıl nüsha halinde Türkçe, Fransızca ve İngilizce olarak imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Taner YILDIZ
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

M. Basile ATANGANA KOUNA
Su Kaynakları ve Enerji Bakanı